

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

č. j. ČŠIJ-519/11-J

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola a mateřská škola Puklice, příspěvková organizace
Sídlo:	588 31 Puklice 167
IČO:	75 024 128
Identifikátor:	600 117 073
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Jaroslavem Tarasem, ředitelem školy
Zřizovatel:	obec Puklice
Místo inspekční činnosti:	Puklice 167 a Puklice 185
Termín inspekční činnosti:	22., 28. a 29. listopad 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro účely získávání a analýzy informací o vzdělávání dětí, žáků, o činnosti školy, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba (dále škola) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny, školního klubu, školní jídelny a školní jídelny–výdejny. Mateřská škola je umístěna v samostatné dvoupodlažní budově, kterou obklopuje sportovní hřiště.

V době konání inspekční činnosti bylo v mateřské škole zapsáno 35 dětí, což představuje naplněnost 70 % vzhledem k nejvyššímu povolenému počtu dětí. V posledním roce před vstupem do základní školy je 11 dětí, žádné dítě nemá odloženou školní docházku. Úplata za předškolní vzdělávání je pro tento školní rok stanovena ve výši 480 Kč.

Vzdělávání probíhá podle školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání s názvem Veselý rok v mateřské škole (ŠVP PV). Mateřská škola se zaměřuje na pozorování a ochranu přírody.

V úplné základní škole se vzdělává 120 žáků v sedmi třídách, což představuje naplněnost 75 % vzhledem k nejvyššímu povolenému počtu žáků. Třídy prvního stupně navštěvuje 71 žáků a třídy druhého stupně 49 žáků.

Výuka probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Škola pro všechny (ŠVP ZV).

Zájmové vzdělávání ve školní družině probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu. Pro úplný formální soulad s požadavky vyjádřenými školským zákonem je třeba tento vzdělávací program ještě doplnit několika dílčími údaji. Jeho realizace nebyla předmětem inspekční činnosti.

K výuce žáků slouží kmenové třídy a dvě odborné učebny. Tělocvičnu škola nemá, využívá prostor místní sokolovny na základě smlouvy s tělovýchovnou jednotou. Přímou u školy je školní hřiště, fotbalové hřiště a prostor pro lehkou atletiku. K rozvoji pohybových aktivit žáků ještě přispívá pravidelný plavecký výcvik, v zimním období bruslení a lyžařský výcvik na horách.

Od poslední inspekční činnosti došlo k pozitivnímu posunu v oblasti materiálních podmínek základní školy. Byla zrekonstruována střecha, přední fasáda její budovy a sociální zařízení, postupně dochází k obnově školního nábytku, výškově nastavitelných lavic a židlí.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP PV a ŠVP ZV

Mateřská škola

Na základě požadavků školského zákona vydal ředitel ŠVP PV a zveřejnil jej na přístupném místě ve škole. Vzdělávací program vychází z místních podmínek školy. Hlavní cíle školy korespondují s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (RVP PV), v průběžných cílech je kladen důraz na ochranu životního prostředí a rozvoj pohybových dovedností. Dokument je v souladu se zásadami Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, Českou školní inspekcí jsou doporučeny pouze úpravy formálního charakteru. Vzdělávací nabídku školy průběžně doplňují dlouhodobé projekty, například Naši králové, dále divadelní představení pro děti, společné turistické vycházky, exkurze apod. Zaměření integrovaných bloků je široké, poskytuje dětem dostatek zajímavých a různorodých vzdělávacích příležitostí a podnětů. Obsah písemně zpracovaných integrovaných bloků podporuje vytváření většiny funkčních gramotností.

To, jak je aktuálně nastavena, využita a kontrolována přímá a nepřímá pedagogická činnost jednotlivých učitelek v mateřské škole (zejména v době hlavní činnosti a pobytu venku),

nebylo možné v době inspekční činnosti zhodnotit. Z pracovních náplní nevyplývalo překrývání pracovní doby učitelek a žádný jiný dokument, který by upravoval rozplánování a využití pracovní doby, nebyl předložen. Nelze proto posoudit efektivní organizaci vzdělávání vzhledem k naplňování ŠVP PV. Stávající časové uspořádání dne je negativně ovlivněno časem vyhrazeným pro stravování (důvodem je dovoz a výdej jídla). Problematické se jeví zejména nastavení omezené doby pobytu venku (doba pobytu venku je stanovena ve školním řádu od 9.30 do 11.00 hodin). Tento stav nepodporuje úspěšné naplňování ŠVP PV a není z hlediska vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu v souladu s RVP PV.

Vzdělávací činnost mateřské školy probíhá ve dvou heterogenních třídách. V době inspekční činnosti postrádalo herní prostředí vhodné vybavení a uspořádání, zejména v souvislosti s rozvíjením dětské představivosti, tvořivosti a činorodosti a se zajištěním soukromí dětí při hře. Nedostatečné materiální podmínky výrazně omezovaly možnosti nabízených aktivit. Tento stav do jisté míry kompenzovaly učitelky využíváním zbytkových materiálů a zapůjčením vlastního vybavení (keyboard, literatura apod.). Chudé a nepodnětné prostředí vedlo spíše k zařazování hromadné (frontální) výuky na úkor spontánní hry. Z tohoto důvodu nebyla vždy délka hromadných činností přizpůsobena individuálním možnostem dětí. Přesto byla snaha výuku diferencovat a využívat různé formy a metody práce. Motivace činností byla promyšlená a vedla k dostatečné aktivitě dětí. Některé činnosti učitelky realizovaly v souvislosti s jejich aktuálním zájmem, což vedlo k radostné náladě ve třídě. Znalost a akceptování stanovených pravidel podporovaly vhodné klima při vzájemné interakci a komunikaci. Velká pozornost byla věnována rozvoji komunikativních dovedností a samostatnosti, což děti ve sledovaných činnostech dobře uplatňovaly. Při jejich hodnocení byl vždy oceněn pokrok, byl poskytnut prostor pro sebehodnocení a dařilo se zařazovat práci s chybou. Škola vytváří dětem podporu v dosažení úspěchu na základě jejich možností a schopností, výsledky jsou pravidelně vyhodnocovány. Významnou zpětnou vazbou je přímé sledování pokroků dětí při přechodu do základní školy.

Základní škola

Školní vzdělávací program doposud není plně v souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Mimo jiné je třeba zpřesnit zpracování okruhů průřezových témat, doplnit pravidla pro hodnocení žáků a oblast autoevaluace. Podle současného výkladu Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy je třeba, aby škola žákům vedle volitelného předmětu další cizí jazyk nabídla také jinou alternativu a tedy minimálně ještě jeden volitelný předmět.

Škola systematicky sleduje a zohledňuje vzdělávací potřeby dětí a žáků. Ve spolupráci s rodiči a školskými poradenskými zařízeními je jim poskytována pomoc v otázkách týkajících se vzdělávání. Ke dni inspekční činnosti škola evidovala dvanáct žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Šest z nich je vzděláváno podle individuálních vzdělávacích plánů zpracovaných na základě doporučení poradenských zařízení v součinnosti se zákonnými zástupci žáků. Vyučující si v této oblasti předávají informace, spolupracují s výchovnou poradkyní a se zákonnými zástupci žáků. Jedincům se speciálními vzdělávacími potřebami je poskytována podpora také v rámci výuky, využívá se přitom výhody nižšího počtu žáků ve třídách. Zároveň jsou zohledňovány individuální aspekty jejich vzdělávání při hodnocení. Pozornost je věnována logopedické prevenci u dětí i žáků.

Standardně je poskytována poradenská pomoc nejen žákům se SVP, ale je nabízena i ostatním dětem, žákům a jejich zákonným zástupcům. Výchovná poradkyně, která je

zároveň metodikem prevence, má pevně stanovené konzultační hodiny, dle předchozí domluvy nabízí i individuální konzultace.

Naplňování minimálního preventivního programu prostřednictvím školních akcí, schránky důvěry, zájmových aktivit, společných akcí pořádaných mimo vyučování a výchovným působením všech pedagogických pracovníků umožňuje škole předcházet sociálně patologickým jevům. V rámci prevence školních úrazů jsou děti i žáci pravidelně seznamováni s bezpečnostními riziky, počet úrazů je minimální.

Při organizaci výuky v základní škole se vzhledem k personálním podmínkám ne vždy daří sestavit rozvrh hodin optimálně. Například v devátém ročníku jsou hodiny přírodopisu a dějepisu, které jsou v učebním plánu zařazeny po dvou hodinách týdně, vyučovány dva dny po sobě. Délka přestávky mezi dopolední a odpolední výukou je pouze 30 minut, což je v rozporu s ustanovení § 1 odst. 5 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů. Uvedený předpis stanovuje minimální délku této přestávky 50 minut. Škola zkrácení zdůvodňuje nepříznivou situací v dopravní obslužnosti.

Ve všech navštívených hodinách základní školy byla výuka promyšleně organizována. Učitelky střídaly činnosti, využívaly učební pomůcky, zařazovaly aktivizující metody pro zvýšení pozornosti žáků a pohybové aktivity. Nechyběla úvodní a průběžná motivace. Frontální výuka byla ve sledovaných hodinách vhodně střídána s prací ve skupinách a samostatnou prací. Úkoly byly zadávány tak, aby již žáci při své práci nemuseli být rušeni dodatečným vysvětlováním. Vyučující vystupovaly klidně, trpělivě a dbaly na správné vyjadřování. Občas bylo méně pozornosti věnováno vedení žáků k souvislé a ucelené formulaci odpovědi. V závěru vyučovacích hodin byl dostatečný prostor vytvořen pro shrnutí látky a zhodnocení práce.

Vedením ke kladnému vztahu k životnímu prostředí, zapojením do dlouhodobého projektu Recyklohraní, environmentálními aktivitami, realizací školních projektů a spoluprací s ekologickým střediskem Chaloupky je podporována přírodovědná gramotnost. V příkladně připravených hodinách z této oblasti žáci prováděli pokusy a řešili problémové úlohy s využitím učebních pomůcek, interaktivní tabule a počítače.

Zařazování skupinové práce, vedení k vzájemné pomoci při řešení problémů a respektování se navzájem zvyšovalo účinnost výuky a kladně působilo na rozvoj sociální gramotnosti. Téměř ve všech hodinách byla rozvíjena čtenářská gramotnost, žáci měli dostatek příležitostí prokázat práci s textem a své řečové i čtenářské dovednosti.

Škola usiluje o vytváření vhodných podmínek pro rozvoj informační gramotnosti. Počítače umístěné v učebnách umožňují operativně zařadit krátké opakování nebo vyhledávání informací, prezentovat grafické informace. Při výuce v počítačové učebně bylo vhodně využito přirozeného zájmu žáků o práci s výpočetní technikou. Umožnění hraní her v závěru hodiny však snížilo celkovou účinnost výuky a neodpovídalo obsahu učiva uvedenému ve školním vzdělávacím programu.

Úspěšnost žáků v běžné výuce, jejich práce v rámci projektů a v soutěžích, kterých se škola pravidelně zúčastňuje, a další výsledky vzdělávání jsou pravidelně vyhodnocovány v rámci jednání pedagogické rady a vzájemnými konzultacemi vyučujících. Škola dále využívá externí hodnocení výsledků. Hodnocení celkových výsledků vzdělávání školy má systémový charakter. Sleduje úspěšnost přechodu dětí z mateřské školy do základní školy, čemuž napomáhají vzájemné návštěvy a společná účast na kulturních akcích.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Základní škola je řízena koncepčně. Zvýšenou pozornost věnuje ředitel školy koordinaci práce jednotlivých vyučujících. Vhodnými opatřeními reaguje na aktuální stav v personální oblasti. Daří se postupně sjednocovat práci pedagogů. Dokumentace je vedena v požadovaném rozsahu a přehledně.

Ve vedené dokumentaci mateřské školy bylo zjištěno několik dílčích nedostatků, část z nich byla odstraněna již v průběhu inspekční činnosti (v oblasti školního řádu, matriky dětí, třídní knihy, docházky dětí). Styl řízení školy vychází z osobního kontaktu a je zaměřen na operativní řešení vzniklých problémů. Nastavený vnitřní informační systém mezi základní školou a mateřskou školou avšak úspěšné naplňování ŠVP PV podporuje pouze částečně.

Škola dodržuje podmínky k přijímání dětí a žáků podle příslušných právních předpisů. V dostatečném časovém předstihu a standardním způsobem informuje rodičovskou veřejnost o své vzdělávací nabídce, o způsobu přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání, žáků k základnímu vzdělávání a službách, které poskytuje.

V době konání inspekční činnosti působilo v základní škole 11 pedagogů, z nichž jeden nesplňuje kvalifikační předpoklady, čtyři hodiny týdně ještě vyučuje vychovatelka školní družiny. Začínajícím pedagogům je zabezpečena účinná podpora uvádějící učitelkou.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) základní školy se uskutečňuje podle plánu. Vychází především z potřeb realizace ŠVP, finančních možností školy, nabídky vzdělávacích zařízení a z následného vyhodnocování akcí. Je organizováno s cílem umožnit pedagogickým pracovníkům jejich profesní růst. Získané informace jsou ostatním předávány na společných jednáních. V rámci DVPP získal jeden pedagog kvalifikační předpoklady pro výkon specializovaných činností v oblasti koordinátor ŠVP.

Vzhledem ke značné fluktuaci pedagogických pracovníků v posledních letech se nedaří odstraňovat personální rizika v mateřské škole. V současné době v ní zajišťují vzdělávání tři učitelky, z nichž jsou dvě nekvalifikované. Jednou z nekvalifikovaných je též začínající učitelka, jíž je třeba zajistit systematickou metodickou podporu. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá pouze formou samostudia a z hlediska rizik v oblasti kvalifikace je zcela nedostatečné.

Výuka základní školy probíhá ve standardně vybavených učebnách, které společně s dalšími prostorami ve škole působí esteticky podnětně. Žákovský nábytek, který byl nově pořízen již do většiny učeben, je uzpůsoben postavám žáků. Ředitel školy využil realizaci projektu Evropské unie Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách k výraznému zkvalitnění vybavení v oblasti informačních a komunikačních technologií.

Činnost mateřské školy probíhá v prostorných třídách, které slouží zároveň jako ložnice. Vybavení tříd nábytkem je však zcela nedostatečné. Nábytek je nefunkční, zastaralý a opotřebovaný. Z této skutečnosti také vyplývají zřejmá rizika v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví dětí. Spotřební materiál pro činnosti naplánované podle ŠVP PV je zajišťován v omezeném množství. Hračky, didaktické pomůcky a literatura jsou k dispozici taktéž ve velmi omezené míře, což se nepříznivě projevuje v realizaci ŠVP PV. Jedna třída je vybavena počítačem s připojením k internetu. Vzhledem k tomu, že byl do doby inspekční činnosti instalován velmi krátce, neměly učitelky zatím příležitost zakomponovat jeho využívání do výuky. Rovněž vybavení výukovými programy je pouze základní, pravidla pro jeho využívání dětmi zatím nejsou stanovena. Další technické vybavení, jako je například kopírka v mateřské škole, zcela chybí. Tato situace značně komplikuje přípravu učitelek na předškolní vzdělávání a omezuje tak i nabídku vzdělávacích aktivit.

Přes tyto skutečnosti se společnými silami v rámci svých možností snaží učitelky s dětmi zútlunít školní prostředí svými výrobky a pracemi. Pozitivně je hodnocena dobrá spolupráce s rodiči, kteří sponzorsky mateřské škole vypomáhají s nákupem hraček a spotřebního materiálu (např. papír apod.).

Škola hospodáří zejména s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu tj. s přímými náklady na vzdělávání a s účelově určenými finančními prostředky na rozvojové programy. Z finančních prostředků obce byly hrazeny provozní náklady.

Zákonní zástupci dětí a žáků jsou pravidelně informováni o činnosti a plánovaných akcích. Ke komunikaci škola používá obvyklé způsoby včetně aktuálních internetových stránek. Se zřizovatelem spolupracuje zejména v oblasti materiálního zabezpečení chodu školy. Dalšími partnery jsou poradenská zařízení, občanské sdružení rodičů a školská rada, vůči které plní povinnosti vyplývající z příslušných ustanovení školského zákona. Přínosem pro školu je pořádání kulturních akcí pro rodičovskou veřejnost a obec.

Závěry, celkové hodnocení školy

Činnost školy se uskutečňuje v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení a realizovanými vzdělávacími programy.

Rovnost přístupu ke vzdělání je zajištěna, při přijímání dětí a žáků ke vzdělávání škola postupuje v souladu s právními předpisy.

Výrazné rozdíly byly konstatovány mezi řízením základní školy a mateřské školy. Zatímco při ovlivňování činnosti základní školy je postupováno koncepčně, v řízení mateřské školy jsou značné rezervy.

Školní vzdělávací program mateřské školy je v souladu s RVP PV, doporučeny jsou pouze úpravy formálního charakteru. Pro úspěšné naplňování ŠVP PV, rozvoj funkčních gramotností a osobnosti dětí je žádoucí provést bezodkladnou inovaci materiálně technických podmínek, upravit organizaci dopoledních činností a přijmout opatření v oblasti odborné kvalifikace a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

V oblasti organizace vzdělávání (vybavení tříd) nemá mateřská škola vhodné prostředí pro předškolní vzdělávání. Zdravotní a bezpečnostní rizika jsou vyhodnocována, avšak přijímaná opatření k jejich minimalizaci jsou nedostatečná. Z hlediska podpory úspěšného naplňování ŠVP PV byly shledány rezervy i v oblasti odborné kvalifikace a dalšího vzdělávání.

Česká školní inspekce hodnotí stav v mateřské škole jako rizikový a vyžadující nápravu.

Školní vzdělávací program základní školy zatím není v souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Učitelé v základní škole působí jednotně. Podporují příznivou pracovní atmosféru ve třídách. Volbou vhodných výchovných a vzdělávacích strategií většinou přispívají k rozvoji klíčových kompetencí žáků. Efektivitu těchto strategií je třeba dále prohlubovat.

Kvalitu vzdělávání žáků v základní škole lze hodnotit jako standardní.

Česká školní inspekce ukládá přijmout opatření k odstranění nedostatků v těchto bodech:

- a) personální rizika v oblasti odborné kvalifikace a dalšího vzdělávání v mateřské škole,
- b) nevyhovující vybavení nábytkem a didaktickými pomůckami v mateřské škole,

- c) organizace dopoledních činností v mateřské škole,
- d) organizace výuky dalšího cizího jazyka v základní škole,
- e) délka přestávky mezi dopolední a odpolední výukou v základní škole.

Česká školní inspekce ukládá odstranit nedostatky v bodě:

- a) školní vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 31. 1. 2012 požaduje podání písemné zprávy o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků uvedených v bodech a), b) a c).

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 31. 8. 2012 požaduje podání písemné zprávy o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků uvedených v bodech d) a e).

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 31. 8. 2012 požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků uvedených v bodě a).

Zprávy zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Mgr. Miroslav Pospíšil, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v České školní inspekci, Inspektorátu v Kraji Vysočina.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Miroslav Pospíšil, školní inspektor

Miroslav Pospíšil v. r.

Mgr. Pavla Srnská, školní inspektorka

Pavla Srnská v. r.

Mgr. Eva Šimečková, školní inspektorka

Eva Šimečková v. r.

V Jihlavě dne 22. prosince 2011

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Jaroslav Taras, ředitel školy

Jaroslav Taras v. r.

V Puklicích dne 6. 1. 2012

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.